

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНА УСТАНОВА
«НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР
ВИЩОЇ ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ КОНФЕРЕНЦІЙ З ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

Київ 2023

УДК 619:616 (082)

*Рекомендовано до друку Науково-методичною радою
Науково-методичного центру ВФПО (протокол від 17.10.2023 № 5)*

Збірник матеріалів конференцій з ветеринарної медицини, Науково-методичний центр ВФПО. – Київ, 2023. – 177 с.

Відповідальні за випуск: Тетяна ДУДУС, Ірина МОРГУН (Державна установа «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти»)

Редактори

Ірина СЄРОВА, Людмила ТАЛЮТА

За точність і зміст матеріалів, достовірність і розкриття проблеми відповідальність несуть автори публікацій

підвальних приміщень. Задоволені навіть мешканці, що були категорично проти котів, адже їх підвали убезпечені від появи пацюків і мишей [3].

Умань визнала котів повноправними мешканцями і частиною екосистеми. Це можливість привернути увагу людей до необхідності захисту вуличних тварин, що не з власної волі опинилися на вулиці і стали залежними від людської відповідальності та гуманізму.

Список використаних джерел

1. «Будівництво та облаштування притулку для утримання безпритульних тварин у м. Умань Черкаської області» /коригування/, з урахуванням ДСТУ Б.Д.1.1-1:2013 «Правила визначення вартості будівництва», код національного класифікатора України ДК 021:2015 «Єдиний закупівельний словник» – 45210000-2 – Будівництво будівель. URL: https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2021-09-22-013098-b?fbclid=IwAR0vEUxDhrwRscLUPzKxGYRG5Ut482G65vuOeSV16jfxCjcukwH_EOI8dC0

2. Платформа електронної демократії. DEM Місцеві петиції. URL: <https://petition.e-dem.ua/uman/Petition/View/68>

3. Черкаське обласне онлайн-медіа «Прочерк» / В Умані інноваційно вирішують проблему бездомних тварин: 12 вересня 2023. URL: <https://procherk.info/news/7-cherkassy/113149-v-umani-novatsijno-virishujut-problemu-bezdomnih-tvarin> (дата звернення: 23.11.2023).

УДК 619:616.995.121–071/084:636 (045)

АНТІПОВ Анатолій, канд. вет. наук, доцент,

ГОНЧАРЕНКО Володимир, канд. вет. наук, доцент,

СОЛОВІЙОВА Людмила, канд. вет. наук, доцент

Білоцерківський національний аграрний університет

antipov_anatolii@ukr.net

СПАРГАНОЗ-СПІРОМЕТРОЗ – НЕБЕЗПЕЧНИЙ ГЕЛЬМІНТОЗ-ЗООНОЗ

Підкоривши і наблизивши до себе тварин, людина зблизилася з гельмінтами, що використовують у своєму біологічному циклі м'ясоїдних, сільськогосподарських і мисливсько-промислових тварин.

Серед сільськогосподарських і мисливсько-промислових тварин поширені захворювання, спричинені личинками стьожкових гельмінтів – цестод, серед яких одне із провідних місць посідає спарганоз.

Спарганоз – природно-вогнищеве цестодозне захворювання домашніх і диких свиней, птахів, рептилій, а також людини, що характеризується

ураженням підшкірної клітковини, міжм'язової сполучної тканини, черевної порожнини, кон'юнктиви очей і викликається личинками (плероцеркоїдами) *Sparganus spirometra erinacei* цестоди *Spirometra erinacei-europaei*.

Серед сільськогосподарських і мисливсько-промислових тварин поширеними є захворювання, спричинені личинковими формами цестод. З цього погляду сьогодні в Україні потребує оптимізації проблема спарганозу – захворювання, що призводить до значних збитків мисливським господарствам. У тварин, уражених гельмінтами, знижується народжуваність, молодняк відстає у рості, іноді гине, знижується вгодованість дорослих тварин. У разі ураження кабанів спарганусами загальний вихід м'яса через вибракування уражених частин туші зменшується в середньому вдвічі-тричі.

До теперішнього часу невирішеним залишається низка аспектів вивчення спарганозу. Випадки спарганозу людини констатовано в багатьох регіонах світу.

Наукові роботи зі спарганозу диких тварин частіше всього мають реєстраційний характер і висвітлюють, переважно, питання біології гельмінта.

Сьогодні заходи боротьби зі спірометрозною інвазією вважають нерозробленими. Потребують значної оптимізації питання діагностування спарганозу та спірометрозу, лікування хворих тварин та людей і загалом питання профілактики.

Витягнуті з тканин господаря, спаргануси мають біло-жовтий колір, є непрозорими, червоподібної форми завдовжки від кількох міліметрів до 60 см, завтовшки 0,1-0,5 см (рис. 1).

Статевозрілі стьожакі *Spirometra erinacei europaei* (рис. 2) – жовто-білого кольору, мають довжину 12–70 см (до 4 м) і паразитують у тонкому кишечнику хижаків, диких та домашніх м'ясоїдних тварин до 3,5 років, спричиняючи спірометроз. Для цестоди *Spirometra erinacei europaei* характерний тригосподарний цикл розвитку, який можна розділити на 5 фаз (рис. 3):

Рис. 1. Зовнішній вигляд плероцеркоїдів *Sparganus spirometra erinacei*

Рис. 2. Статевозріла цестода *Spirometra erinacei europaеi*

- 1 фаза – яйце, ембріогенез якого відбувається у воді;
- 2 фаза – корацидій, що вилуплюється з яйця і плаває у воді;
- 3 фаза – процеркоїд, розвивається в тілі проміжного господаря;
- 4 фаза – плероцеркоїд, розвивається в тілі додаткових господарів;
- 5 фаза – доросла цестода, розвивається в тонкому кишечнику дефінітивних (основних) господарів.

Рис. 3. Цикл розвитку збудника спарганозу

Людина може уражатися не тільки через вживання води з інвазованими рачками-циклопами, а також через вживання в їжу м'яса заражених свиней, диких кабанів, ведмедів, а також за використання з лікувальною метою екзотичних мазей із жаб, плазунів та інших земноводних, інвазованих плероцеркоїдами, оскільки живі личинки проникають через ранову поверхню або кон'юнктиву очей (рис. 4). У тілі людини розвиваються тільки плероцеркоїди.

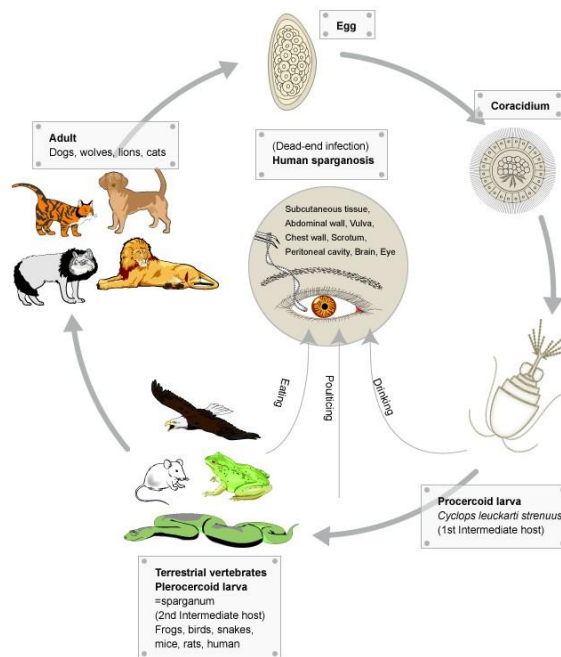

Рис. 4. Шляхи ураження людини спарганозом

У людей клінічні прояви спарганозу зумовлені сенсibiliзацією організму, механічним пошкодженням тканин та залежать від локалізації паразита. Окулярний спарганоз проявляється болючістю очей, набряком повік, слезотечею, кон'юнктивітом, руйнуванням очного яблука. Паразитовання в підшкірній клітковині супроводжується свербіжем, кропив'янкою, утворенням абсцесів і сверблячих чи болючих вузликів, що містять інкапсульовані стьожки, і симптоматикою, що нагадує шкірний синдром «блукаючої личинки». Підшкірне пошкодження нагадує жировик, фіброму або сальну кісту. Пацієнт відчуває дискомфорт, коли личинка мігрує в організмі.

За локалізації збудника в головному мозку пацієнти відчували головний біль, у деяких відмічали епілептичні напади. Прижиттєвий діагноз на спарганоз не розроблено. Зазвичай, спарганумів у додаткових живителів виявляють під час зняття шкіри та огляду туш. У фекаліях дефінітивних (основних) живителів можна виявити методом послідовного промивання – членики, а яйця – спірометрфлотаційним або комбінованим методами.

Висновок. Отже, можна дійти висновку, що спарганоз-спірометрроз – небезпечний гельмінтоз. Зараження людини відбувається трьома шляхами, а саме у разі потрапляння в організм процеркоїда, плероцеркоїда, а також плероцеркоїда з мазями від екзотичних тварин. Прижиттєво діагноз на спарганоз встановлюють під час ветеринарно-санітарної експертизи туш та внутрішніх органів, а на спірометрроз – шляхом дослідження фекалій від основних живителів овоскопічними методами, а саме флотаційними або комбінованими методами.

JABŁOŃSKA Weronika Recent <i>in silico</i> methods used to facilitate detection of pathogenic bacterial events found in food – a review	96
BURLACU S., ENCIU V. Evaluation of tetracycline antibiotics in pork meat	98
DUMITRIU Antonina, DIDORUC Sergiu, ENCIU Valeriu Anatomic study of the coxo-femoral joint region and association with hip dysplasia in dogs	101
БІБЕН Іван, ЦИПЛАКОВА Аліна, СОСНИЦЬКИЙ Олександр, ЗАЖАРСЬКИЙ Володимир Індикація <i>Bacillus subtilis</i> у зовнішньому середовищі тваринницького приміщення	104
ДІДЕНКО Віталія, КОСТІКОВ Ігор, ПОСТОЄНКО Володимир, НЕДОСЄКОВ Віталій Молекулярно-генетичні дослідження медоносних бджіл України для захисту та збереження їх аборигенних популяцій	108
ЗАЖАРСЬКИЙ Володимир, СОСНИЦЬКА Альона Чутливість мурчаків до інокуляції досліджуваного матеріалу на туберкульоз у біопробі	111
НАГОРНА Людмила, ВОРОНЕНКО Юлія, ТОМІК Анатолій Алгоритм забезпечення біобезпеки в умовах тваринницьких господарств	114
ЖУНЬКО Інна, ПАНІКАР Ігор, ЗЕЛЕНІНА Оксана ІФА-діагностика інфекційних та інвазійних хвороб тварин на базі багатопрофільної лабораторії ветеринарної медицини ОДАУ	117
ШАГАНЕНКО Раїса, КОЗІЙ Наталія, АВРАМЕНКО Наталія, ШАГАНЕНКО Володимир, ГОНЧАРЕНКО Володимир Порівняльна ефективність застосування NexGard Combo у котів	120
ЩУР Наталія, ЧЕЧЕТ Ольга, НЕДОСЄКОВ Віталій <i>Campylobacter</i> spp. як харчові патогени: аналіз властивостей та індикації	123
САЖІЄНКО Алла, ПОШТАРУК Лариса Коти – частина екосистеми міста Умань	125
АНТІПОВ Анатолій, ГОНЧАРЕНКО Володимир, СОЛОВЙОВА Людмила Спарганоз-спірометроз – небезпечний гельмінтоз-зооноз	127